

SADRŽAJ

PREDGOVOR HRVATSKOM IZDANJU

Bosna i Hercegovina kao izazov za Europu	23
--	----

PROSLOV

Što je u igri	29
---------------------	----

Prvi dio:

Od konfrontacijskog do odnosnog mišljenja

I. NOVI SIGNALI .....

1. Pape u sinagogama i džamijama .....

Ivan Pavao II. u rimskoj sinagogi .....

Benedikt XVI. u kölnskoj sinagogi .....

Ivan Pavao II. u džamiji u Damasku .....

Benedikt XVI. u Plavoj džamiji u Istanbulu .....

2. Poticajno u Weimaru .....

Hafiz, Goethe, Khatami i jedan spomenik dijalogu .....

Barenboim, Oz i snaga umjetnosti .....

II. ZADAĆA:

UČITI RELIGIOZNO UMREŽENO MIŠLJENJE .....

1. Primijetiti razvoj: židovstvo .....

“Dabru Emet” - putokazni dokument .....

Oporuka Lea Baecka .....

2. Primijetiti razvoj: kršćanstvo .....

Duhovi koje se zazivalo .....

Dva lica Koncila .....

Koncil o muslimanima .....

<i>Koncil o židovskom narodu</i>	80
<i>Ostavština Koncila</i>	82
3. Primijetiti razvoj: islam	85
<i>Muslimanski učenjaci odgovaraju Benediktu XVI.</i>	86
<i>Razjašnjenja o shvaćanju Boga</i>	87
<i>Poziv na "slobodan i ozbiljan dijalog"</i>	89
4. Svakomu drugom dati prostora pred Bogom	91
<i>Politički stavovi nisu dovoljni</i>	91
<i>Koje mjesto ima drugi za mene?</i>	92
<i>Respektirati "dostojanstvo razlike"</i>	94
III. PRETPOSTAVKE	97
1. Priznati asimetriju svetih spisa	97
<i>Imaju li židovi i kršćani isti kanon?</i>	97
<i>Židovi, kršćani i Kur'an</i>	102
<i>Kako Kur'an čita židovske i kršćanske predaje</i>	107
2. Proniknuti slijepe ulice shvaćanja Kur'ana	109
<i>Religiozno-povijesni relativizam</i>	109
<i>Samoimuniziranje</i>	113
<i>Proročke pripovijesti – muslimanski prisvojene</i>	114
3. Tražiti treći put	118
<i>Uvid u ograničeni položaj izvora</i>	119
<i>Povijesno smještanje</i>	121
<i>Način samopotvrđivanja Kur'ana</i>	124
<i>Naslovnici Kur'ana</i>	125
<i>Kuranske jezične forme</i>	126
<i>Drama prorokâ</i>	130
4. Boriti se protiv religiozne samodopadnosti	132
<i>Zamka samoizoliranja i samoimuniziranja</i>	132
<i>Zalaganje u Kur'anu – s drugim interesima</i>	136
<i>Polaganje računa o izgradnji ove studije</i>	137

Drugi dio:

Adam ili: čovjek – Božji rizik

I. VREMENSKA SPIRALA I: ZAŠTO UOPĆE STVARANJE?	142
1. Polifonijski testament	142
“Adam” – pra-čovjek, svaki čovjek	143
Čitanje s literarnim pogledom	144
2. Kontrastivne slike čovjeka	146
Od kaosa iznuđen red: Prvo izvješće o stvaranju	146
Ophođenje s kaosom: Drugo izvješće o stvaranju	148
3. Kontrastivne slike Boga	151
Polifonija bez harmonije	151
Čovjek – rizik koji je Bog htio	153
II. “IZABRANIK BOŽJI”: ADAM U KUR’ANU	155
1. Temeljna tema – ponos i pad: Sura 95	155
Zaklinjući posao podsjećanja	156
Dramatična slika čovjeka	157
2. Već prvi čovjek – zaveden i protjeran: Sura 20	158
Kako nekoć tako danas	158
Biti čovjek kao poslijerajska egzistencija	160
Sloboda Božje milosti	163
3. O čovjekovoj “božanstvenosti”: Sura 15	164
Biće s Božjim duhom	164
Pobuna i izgon đavla	166
4. Signatura adamske egzistencije: Sura 7	168
Židovske paralele	169
Božje otuđenje bez Božjeg cinizma	172
Što znači: ljudi su “Adamova djeca”?	173
5. Čovjek kao Božji namjesnik: Sura 2	177
Na prijelazu iz Meke u Medinu	177

	<i>Razračunavanje s međinskim židovima</i>	179
	<i>Skepsa anđela prema ljudima</i>	183
	<i>Bog ulazi u rizik zvani čovjek</i>	186
6.	Adamovi sinovi: prvo bratoubojstvo	189
	<i>Zagonetne pripovijesti</i>	189
	<i>Koju ulogu igra Bog?</i>	192
	<i>Pripovijest kao primjer za čuvanje od umorstva</i>	193
	<i>Neprocjenjiva vrijednost svakog ljudskog života</i>	194
III.	SVAKI ČOVJEK – SLIKA BOŽJA: IZRAELOVA	
	OSTAVŠTINA ČOVJEČANSTVU	197
1.	Što znači čovjek kao slika Božja?	197
	<i>Čovjek – grumen zemlje s Božjim duhom</i>	197
	<i>Božji namjesnik na zemlji</i>	198
	<i>Reprezentacija i primjerenost Božja</i>	200
2.	Odgovornost kraljevskog čovjeka	201
	<i>Bez dozvole za iskorištavanje</i>	201
	<i>Suživot sa životinjama bez nasilja</i>	203
	<i>“Namjesnik Božji”: biblijske i kuranske konvergencije</i>	204
3.	Jedan Bog – jedno čovječanstvo	206
	<i>Midraš Eliea Wiesela</i>	207
	<i>Testament Lea Baecka iz Theresienstadta</i>	208
	<i>“Kaddish” Leonarda Bernsteina</i>	209
IV.	OD ADAMOVE DILEME DO KRISTOVE DRAME	213
1.	Kako muslimani i židovi spašavaju “Adama”	213
	<i>Pravilno vođenje po Božjoj riječi</i>	213
	<i>Život po Tori</i>	214
2.	Moć i protumoć: Adam – Krist	217
	<i>Pavao je drukčiji</i>	218
	<i>Dilema adamske egzistencije</i>	218

Čovjekovo biće – zavada sa samim sobom	222
Prva teologija oslobođenja	225
Zašto je potreban “posljednji Adam”	227
3. “Slika Božja” kao dar i zadaća	229
Bogosličnost obnovljena u Kristu	230
Bog – životna energija svih ljudi: Pavao u Ateni	231
V. ŽIDOVI, KRŠĆANI I MUSLIMANI	
KAO “ADAMOVA DJECA”	235
1. Priznavanje jedinstva i jednakosti svih ljudi	235
Biblijski i kuranski nalaz	235
Konsekvence za teologiju drugoga	236
2. Znanje o kazazivanju i sudu	238
Biblijski kuranski nalaz	238
Nije posljednja Božja riječ	240
3. Obrana dostojanstva svih ljudi	241
Biblijski i kuranski nalaz	241
Kršćanski, židovski i muslimanski glasovi	242
4. Utemeljenje ljudskih prava	247
O ideji i povijesti ljudskih prava	248
Kako kršćani utemeljuju ljudska prava	256
Kako židovi utemeljuju ljudska prava	259
Kako muslimani utemeljuju ljudska prava	263
Za univerzalnost ljudskih prava i ljudskog dostojanstva	269
Za kritiku slika u vremenu poplave slika	271
Treći dio:	
Noa ili: druga Božja prilika za stvorenje	
I. VREMENSKA SPIRALA II: ČEMU UOPĆE	
ČOVJEČANSTVO?	276

1. U sjećanju čovječanstva	277
<i>Dubok je zdenac prošlosti</i>	277
<i>Noa kao bogoslični čovjek</i>	278
2. Božji opoziv njegova stvorenja	279
<i>Noa ostaje nijem</i>	279
<i>Prije potopa – nakon potopa</i>	281
3. Vezanje za čovjeka, za Boga	283
<i>Ubijanje je bratoubojstvo</i>	283
<i>Bog se obvezuje na očuvanje stvorenja</i>	284
4. Obiteljska drama kao svjetska drama	286
<i>Noino prokletstvo i blagoslov</i>	287
<i>Čovječanstvo kao obitelj naroda</i>	290
II. “BOŽJI PROROK”: NOA U KUR’ANU	294
1. Noa počinje govoriti: Sura 54	294
<i>Noa kao upozoritelj: židovske i kršćanske paralele</i>	296
<i>Ne prezirati Božje znakove</i>	299
2. Za što se bori Noa: Sura 71	300
<i>Dramatični dijalozi</i>	301
<i>Poruka s oštrim profilom</i>	303
<i>Protiv idolopoklonstva</i>	304
3. Sud i spasenje: Sura 11	305
<i>Protiv pretpostavljenih i glavara</i>	305
<i>Napadi na Proroka</i>	309
<i>Spašavanje vjernika</i>	310
<i>Nova ljudska obitelj</i>	313
4. Prorok islama prije islama	316
<i>Ista stvar nekoć i sada</i>	317
<i>Samolegitimiranje islama kao islama</i>	319

III. TEMELJNI ETOS ZA SVE LJUDE: IZRAELOVA OSTAVŠTINA ČOVJEČANSTVU	321
1. Što židovi imaju reći papi	321
<i>Benedikt XVI. u sinagogi u Kölnu</i>	321
<i>Što židovstvo čini za čovječanstvo</i>	322
2. Kako se odnositi prema tuđincima?	323
<i>Koegzistencija s narodima nakon katastrofe</i>	324
<i>Status prozelita, sustanovnika, bogobojaznih</i>	325
3. Razmišljanje o Tori za narode	329
<i>Temeljne zapovijedi za sve ljude: prvi pokušaji</i>	330
<i>Šest naistitičkih zapovijedi</i>	331
4. Mogu li nežidovi postići spasenje?	334
<i>Nikakav židovski spasenjski ekskluzivizam</i>	334
<i>Pravednici iz svih naroda</i>	335
IV. OD ABELA I NOE: CRKVA KAO UNIVERZALNA ZAJEDNICA VJERE	341
1. Noističke zapovijedi – kršćanski prihvaćene	341
<i>Dekret apostola – i posljedice</i>	341
<i>Za zajednicu judeokršćana i kršćana iz poganstva</i>	343
2. Noina vjera – kršćanski shvaćena	343
<i>Gubitak spoznaje i tečaj ponavljanja</i>	343
<i>Noa u Poslanici Hebrejima i u Kur'anu</i>	345
3. Tko su Noina djeca? Priča iz našega vremena	348
<i>Novi potop</i>	348
<i>Eric-Emmanuel Schmitt: "Noino dijete"</i>	349
V. ŽIDOV I, KRŠĆANI I MUSLIMANI KAO "NOINA DJECA"	351
1. Signatura noističke egzistencije	351
<i>Biblijski i kuranski nalaz</i>	351

<i>Svetkovina Ašure: Kako se muslimani sjećaju Noe</i>	352
<i>Posljedice za poslijenoistički život</i>	353
2. Uspostavljanje međunarodnog prava	354
<i>Bog želi čovječanstvo kao obitelj narodâ</i>	354
<i>Moralni temelji prava? O ulozi religija</i>	356
<i>Biblijsko-židovski temelji međunarodnog prava</i>	361
<i>Kršćanski temelji međunarodnog prava</i>	365
<i>Islamski temelji međunarodnog prava</i>	369
3. Stvaranje svijesti o jednom etosu čovječanstva	375
<i>Izjava o svjetskom etosu iz Chicaga</i>	376
<i>Ljudska prava i ljudske dužnosti</i>	379
<i>Kako u svjetskom društvu naći etičke temelje?</i>	382

Četvrti dio:

Mojsije ili: borba za “temeljni zakon ljudske uljuđenosti”

I. VREMENSKA SPIRALA III: ČEMU BOŽJI NAROD?	390
1. Monumentaliziranje	390
<i>Velika kompozicija: Izlazak – Pustinja – Sinaj</i>	390
<i>Mojsije i pitanje moći</i>	393
2. Ljudskost	396
<i>Sjetilnost i moralnost: Thomas Mann</i>	396
<i>Mukotržno odgajanje ljudskog roda</i>	397
3. Otpor	400
<i>Mojsije se opire Bogu</i>	400
<i>Narod se opire moralu</i>	401
<i>Nikada više netko kao Mojsije</i>	406
<i>Muslimani podižu Mojsiju grob</i>	408
II. “GOVORIO JE S BOGOM”: MOJSIJE U KUR'ANU	410
1. Muhamed kao novi Mojsije	410

<i>Pedagoško-didaktička gesta</i>	410
<i>Životni uzor se ponavlja</i>	413
<i>Bolno doživljeni paradoks</i>	414
2. Prorok protiv faraona	416
<i>Božji nalog</i>	416
<i>Teocentrično nadvladavanje straha</i>	419
<i>Protiv zaslijepljenosti moćnih</i>	422
<i>Kako Bog demonstrira svoju moć</i>	425
<i>Konflikti s vlastitim narodom</i>	428
3. Oslobođenje iz zamki moći	432
<i>Faraon kao zaslijepljeni idol: Sura 26</i>	432
<i>Borba za vlast u Meki</i>	434
<i>Faraon kao moću opsjednuti despot: Sura 40</i>	437
<i>Spašavanje iz tlačenja: Sura 28</i>	438
<i>Mojsije kao pogrešivi, potrebiti čovjek</i>	440
<i>Orijentiranje prema Jeruzalemu – smjer obredne molitve: Sura 10</i>	443
4. Primatelj božanskih uputa	446
<i>Zemlja za potlačenu "Izraelovu djecu"</i>	446
<i>Mojsije kao zagovornik naroda kod Boga</i>	448
<i>Potresni susret s Bogom</i>	450
5. Temeljni zakon za ljude: Sura 2	453
<i>U konfliktu s medinskim židovima</i>	453
<i>"Deset zapovijedi" i u Kur'anu</i>	456
<i>Biblijski i kuranski Mojsije: usporedba</i>	458
<i>Muhamedov uzlazak na nebo i razgovor s Mojsijem</i>	460
III. "PRVI USTAV": IZRAELOVA OSTAVŠTINA ČOVJEČANSTVU	464
1. "Mojsijevska razlikovanje" - samo jedna zla kob?	465
<i>Konflikti, netolerancija i nasilje</i>	465
<i>Kritika i protukritika</i>	467

2. Izlazak: oslobođenje od svemoći države	469
<i>Iskonski konflikt: prorok protiv faraona</i>	469
<i>Od kraljevske ideologije do narodne teologije</i>	471
<i>Proročko razlikovanje</i>	473
3. Sinaj: temeljne zapovijedi humanosti	476
<i>Temelj židovstva</i>	476
<i>Što su židovi dali svijetu: Thomas Mann</i>	478
<i>Ostavština: Martin Buber</i>	483
IV. ZAKON I SLOBODA: MOJSIJE I KRIST	485
1. Ljubav kao “najvažnija zapovijed”: Isus iz Nazareta	485
<i>Konflikti oko izlaganja Mojsijeve Tore</i>	486
<i>Isus kao novi Mojsije</i>	488
<i>Najvažnija zapovijed s paralelama u Kur'anu</i>	491
2. Sloboda od “djela zakona”: Pavao	494
<i>Napetost: židov i kršćanin istodobno</i>	494
<i>Kako u Meki, tako već i u Korintu</i>	497
<i>Jedincato u iskustvu Krista</i>	500
<i>Mojsijeva povijest – kritičko zrcalo i za kršćane</i>	502
<i>Mojsije kao junak svih vjernika</i>	506
V. ŽIDOVI, KRŠĆANI I MUSLIMANI KAO OD BOGA “POZVANI”	511
1. Signatura proročke egzistencije	511
<i>Što proroka čini prorokom?</i>	511
<i>Židovsko-kršćanski Dekalog i islamski kodeks dužnosti</i>	513
<i>Protiv omalovažavanja proročkoga</i>	514
2. Primjeri proročkog otpora	516
<i>Opera Arnolda Schönberga “Mojsije i Aron”</i>	511
<i>Dekaloško pastirsko pismo njemačkih biskupa 1943.</i>	523
<i>Molitvena mjesta na Mojsijevu brdu: Anwar al-Sadat</i>	526

Peti dio:

Marija i Isus ili: Božji znakovi za cijeli svijet

I. ISUS I ŽIDOVSTVO	532
1. Teški razgovori	532
<i>Kršćanski zahtjev</i>	532
<i>Opterećena povijest</i>	533
<i>Asimetrija normativnih tradicija</i>	533
2. Novo približavanje: židov Isus	535
<i>Isusovo ponovno udomljenje u židovstvu</i>	535
<i>Vjerovati kao Isus, da – Vjerovati u Isusa, ne</i>	537
<i>Rabin razgovora s Isusom – i ne slijedi ga: Jacob Neusner</i>	540
II. IVAN, ISUS I MARIJA U KUR'ANU	545
1. Ivan - prorok	548
<i>Ivanovo rođenje: Sura 19</i>	548
<i>Paralelna figura prema Isusu: Sura 3</i>	552
2. Marija – Božja izabranica	554
<i>Naviještenje Božjega duha: Sura 19</i>	554
<i>Povlačenja – postati slobodan za Boga</i>	556
<i>Marijino rođenje: Sura 3</i>	559
<i>Kršćanske paralele</i>	562
<i>Marijino djetinjstvo</i>	564
<i>Teocentrična mariologija</i>	565
3. Isus – Marijin sin, Božji poslanik	569
<i>“Božji sluga”: Sura 19</i>	570
<i>Nikakav sin uz Boga: Sura 19</i>	573
<i>Lanac Božjih poslanika: Sure 2 i 3</i>	575
<i>Kako se muslimani sporazumijevaju s kršćanima: Sura 3,59-64</i>	579
<i>Nije razapet, uzdignut je k Bogu: Sura 4,157</i>	582
<i>Svjedok na konačnom sudu</i>	587

III. “JEDAN JE GOSPODIN”: ISUS ZA KRŠĆANE	590
1. Nezamjenjivo kršćansko svjedočenje vjere	590
<i>Apostolsko vjerovanje kao kršćanski temeljni tekst</i>	591
<i>Dramaturgija kršćanske vjeroispovijesti</i>	592
2. Ispovijedati vjeru – pred licem drugih	597
<i>Što muslimane i kršćane ujedinjuje i dijeli</i>	597
<i>Razmišljanje o Mariji sa židovima: David Flusser</i>	600
<i>Razmišljanje o Mariji s muslimanima</i>	603
<i>Benedikt XVI. razgovara s rabinom – dijalog?</i>	607
<i>Ispovijedanje vjere u Krista – ugroženost monoteizma?</i>	611
<i>Razmišljanje o značenju Kristova križa</i>	612
IV. ŽIDOVİ, KRŠĆANI I MUSLIMANI KAO ZAJEDNICA U BOGA VJERUJUĆIH	615
1. Vjeruju li židovi, kršćani i muslimani u istoga Boga?	615
<i>Papa piše muslimanskom vladaru</i>	616
<i>Pismo Grgura VII. i posljedice</i>	618
2. Vjerovati u jednoga Boga – na različit način	620
<i>Specifično židovsko ispovijedanje</i>	621
<i>Specifično kršćansko ispovijedanje</i>	621
<i>Specifično muslimansko ispovijedanje</i>	621
3. Uvježbavati temeljne stavove pred Bogom	622
<i>Usporedbe – židovski, kršćanski, muslimanski</i>	622
<i>Usporedba o sjetvenom zrnju</i>	622
<i>Usporedba o bogatom žitničaru</i>	624
<i>Usporedba o posljednjem sudu</i>	624
<i>“Muslimansko evanđelje”</i>	626

Šesti dio:

Abraham ili: rizik povjerenja u Boga

I. VREMENSKA SPIRALA IV: TRI SVJETSKO-POVIJESNA ISKORAKA U ZNAKU ABRAHAMA	631
1. Zašto se židovi ne mogu odreći Abrahama	632
<i>Tuđinac</i>	633
<i>Što znači savez</i>	637
<i>Blagoslov za sve narode</i>	639
2. Zašto se kršćani ne mogu odreći Abrahama	641
<i>Prije sinajske Tore</i>	641
<i>Legitimacija vjere u Krista</i>	643
<i>Otac svih nas pred Bogom</i>	645
<i>Novi blagoslov za narode</i>	646
3. Zašto se muslimani ne mogu odreći Abrahama	647
<i>Radikalno povjerenje u Božje obećanje: Sura 51</i>	648
<i>Prodor prema monoteizmu: Sura 37</i>	651
<i>Vjerski konflikt kao konflikt generacija: Sura 19</i>	655
<i>Ponovno uspostavljanje Abrahamove religije: Sura 16</i>	658
<i>Jišmael – preferirani sin</i>	659
<i>Hodočašćenje u Meku kao sjećanje na Abrahama</i>	662
<i>Abraham razdvaja – Abraham ujedinjuje</i>	663
II. ABRAHAMOV NAROD: IZRAELOVA OSTAVŠTINA ČOVJEČANSTVU	667
1. Razmišljanje o Jišmaelu	668
<i>Prvorođeni sin sa znakom Saveza</i>	668
<i>Od ljudi odbačen, od Boga spašen</i>	669
<i>Jišmael i njegovi potomci pod Božjim blagoslovom</i>	673
2. “Otvoreni savez”: Irving Greenberg	676
<i>Nežidovi kao partneri u Božjem savezu</i>	677
<i>Posljedice za kršćane i muslimane</i>	678

3. “Nijedna religija nije otok”: Abraham Joshua Heschel	679
<i>Božja prisutnost u svakom čovjeku</i>	680
<i>Posljedice za međureligijsku suradnju</i>	682
III. “ABRAHAMOVA RELIGIJA”: POSLJEDICE	
ZA MUSLIMANE	684
1. Abraham – uzorni musliman: islamski ekskluzivizam	684
<i>Oprez pred “ljudima knjige”</i>	684
<i>Isključivo pravo na Abrahama</i>	685
2. Abrahamov blagoslov: muslimansko odnosno mišljenje	686
<i>“Abrahamovi forumi” u Njemačkoj</i>	687
<i>Poziv na zajednička slavlja</i>	689
IV. “ABRAHAM – NAŠ OTAC”: POSLJEDICE	
ZA KRŠĆANE	691
1. “Utemeljitelj” abrahamske ekumene: Louis Massignon	691
<i>Abrahamova tajna: tri molitve</i>	691
<i>Kršćansko svjedočenje među muslimanima</i>	694
<i>Massignon, Drugi vatikanski koncil i muslimani</i>	694
<i>Apeli “Abrahamovim duhovnim potomcima”: pape danas</i>	696
2. Za abrahamsko bratstvo i sestrinstvo	697
<i>Što znači “abrahamska ekumena”?</i>	697
<i>Židovi, kršćani i muslimani</i>	
<i>kao zajednica sjećanja i pripovijedanja</i>	698
3. Kako kršćani mogu gledati židovstvo i islam:	
sustavne perspektive	706
<i>Sudioništvu u Abrahamovu blagoslovu</i>	706
<i>Znakovi Božjega Duha</i>	709
<i>Razlikovanje “znakova”</i>	710
<i>Što je abrahamska duhovnost?</i>	712

Epilog:	
Córdoba, srpanj 2000.	717
Dodatak:	
Citirani izvori i skraćenice	727
Literatura	
Predgovor hrvatskom izdanju	729
Prvi dio	727
Drugi dio	733
Treći dio	740
Četvrti dio	742
Peti dio	744
Šesti dio	746
Riječ zahvale	749
Kazalo imena	751